

Antoniewicz, Włodzimierz

Sprostowanie nieścisłości

Światowit 16, 282-285

1934 - 1935

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SPROSTOWANIE NIEŚCISŁOŚCI.

Dnia 4 listopada r. 1930 zwróciliśmy się do redakcji „Wiadomości Archeologicznych”, organu Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie (ul. Agrikola 9), z uprzejmą prośbą o umieszczenie w t. XI „Wiad. Arch.” w imię prawdy poniższego sprostowania. Niestety wbrew dobremu zwyczajom, redakcja nie uważała za stosowne umieścić ani w t. XI ani w t. XII „Wiad. Arch.” nadesłanego sprostowania, co zmusza nas do wydrukowania po kilku latach w „Światowicie” tegoż sprostowania z prawdziwym ubolewaniem i żalem, że w czasopiśmie naukowym wprowadza się praktykę, zazwyczaj nie uprawianą nawet w prasie codziennej.

SPROSTOWANIE

W t. X za r. 1929 „Wiadomości Archeologicznych” zamieszczono w „Dziale Urzędowym”: a) w „Sprawozdaniu z działalności kierownictwa Państwowego Grona Konserwatorów Zabytków Przedhistorycznych za r. 1924” i b) w „Protokóle VII Konferencji Konserwatorów Okręgowych Zabytków Przedhistorycznych, odbytej dn. 18 i 19 grudnia 1924 r. w Warszawie”, następujące, niezgodne z prawdą uwagi, które pozwałam sobie niniejszem sprostować:

1) Str. 184: nie jest prawdą, że „z dniem 3 czerwca ustąpił dotychczasowy kierownik i wiceprezes prof. Wł. Antoniewicz” — lecz prawdą jest, że prof. Antoniewicz został zwolniony na własną dwukrotną prośbę przez Ministerstwo W. R. i O. P. „z obowiązków kierownika biura Prezydjum P. G. K. Z. P. z dn. 1 czerwca 1924 r.” (pismo Min. W. R. i O. P. nr. 3724—IV/24, oraz „Wiad. Arch.” t. IX, str. 133).

2) Str. 186: nie jest prawdą, jakoby „wiadomem było, że prof. Antoniewicz stara się o usunięcie biura Grona z lokalu, zajmowanego od marca 1920 r. a przyznanego Gronu przez Szefa Sekcji IV prof. d-ra A. Wrzoska”, — natomiast prawdą jest, że Szef Sekcji IV prof. Wrzosek spowodował z początkiem r. 1920 oddanie dwu sal na II p. oficyny Pałacu Staszica Zakładowi Archeologii Przedhistorycznej Uniwersytetu Warszawskiego, oraz, że za zgodą ś. p. prof. Er. Majewskiego, pierwszego prezesa Państw. Grona Konserw. Zab. Przedhist., tudzież J. M. Pana Rektora U. W. zostało w gabinecie kierownika Zakładu Archeologii Przedh. U. W. umieszczone prowizorycznie biuro Prezydjum P. G. K. Z. P., którego kierownikiem od stycznia 1920 r. do czerwca 1924 r. był zrazu zast. prof. a potem prof. archeologii przedh. U. W. i wiceprezes P. G. K. Z. P. dr. Wł. Antoniewicz. Potwierdzenie tego istotnego faktu zawiera też w pewnej mierze cytowane pismo Ministerstwa W. R. i O. P. w ustępie następującym: „wobec trudności lokalowych, w jakich znajduje się obecnie Ministerstwo, zachodzi wielka trudność w znalezieniu odpowiedniego pomieszczenia dla biura Prezydjum Grona, szczególnie wobec przewidywanych zmian organizacyjnych i lokalowych w Ministerstwie. Z tego względu Ministerstwo prosi Pana Profesora o użyczenie i nadal dla biura pomieszczenia w lokalu Zakładu archeologicznego Uni-

wersytetu. Ministerstwo ma nadzieję, że w ciągu miesięcy letnich uda się trudności wymienione wyżej usunąć, o co stale zabiega" (por. „Wiad. Arch.” t. IX, str. 133). Do końca grudnia 1924 r. biuro kierownictwa P. G. K. Z. P. mieściło się na prawach gościa w lokalu Zakładu Arch. Przedh. Uniwersytetu Warszawskiego.

3) Str. 194: nie jest prawdą, że „w kwietniu 1924 r. p. Antoniewicz, który wyżej przedstawioną politykę muzealną Grona reprezentował i jako kierownik Grona faktycznie prowadził — wycofując się z Grona, bez zawiadomienia kogokolwiek z Grona o tem — sam zaproponował T. N. W., że pod pewnymi warunkami gotów jest podjąć się urządzenia i prowadzenia Muzeum imienia Majewskiego”. — Natomiast prawdą jest, że Wł. Antoniewicz, nawiązując do inicjatywy Zarządu Tow. Nauk. Warsz., rozpoczął prywatną korespondencję z Zarządem T. N. W. w sprawie uporządkowania i ratowania od zniszczenia Muzeum Arch. im. Er. Majewskiego T. N. W. w czerwcu 1924 r., a więc już po ostatecznym wycofaniu się z P. G. K. Z. P. Kierownictwo Muzeum im. Majewskiego objął Wł. Antoniewicz z dn. 1 września 1924 r. z powodów wyjaśnionych w t. XIII „Światowita” (Warszawa 1929) na str. 9—11.

4) Nie jest zgodne z prawdą, że „muzeum im. Majewskiego nazywa się w oficjalnych komunikatach „Stołecznem Muzeum Archeologicznem”, co dezorjentuje publiczność, która wie już o „Państwowem Muzeum Archeologicznem” w Warszawie. Przyjęcie tej nazwy jest właśnie dowodem, że cała akcja nosi charakter wybitnie konkurencyjny”. — Natomiast jest prawdą, że nazwa oficjalna zbiorów archeologicznych, ofiarowanych w dniu 3 czerwca 1921 r. Towarzystwu Naukowemu Warszawskiemu, brzmi wedle Aktu darowizny p. 3, b: „Muzeum Archeologiczne imienia Erazma Majewskiego Towarzystwa Naukowego Warszawskiego”. Nazwa ta nigdy dotąd nie była zmienianą ani w komunikatach oficjalnych, ani w pismach, wychodzących od personelu muzealnego. — Również nie jest zgodne z prawdą, ażeby Muzeum Archeologiczne im. Er. Majewskiego chciało kiedykolwiek mieć „charakter konkurencyjny” w stosunku do Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie.

Nie jest prawdą, jakoby „owo Muzeum Stołeczne miało rozwijać akcję tak szeroką, jak niemal jest ona planowana w przyszłym „Instytucie Archeologicznym” jako najwyższej centrali badań na polu prehistorji”. Niestety na tak szeroki program działania Muzeum Archeologicznego im. Er. Majewskiego T. N. W. brakło tej instytucji — oprócz takich na razie chęci — nieodzownych na to funduszków.

Nie jest prawdą, że „przy Muzeum (im. Majewskiego) stworzony będzie centralny inwentarz zabytków przedhistorycznych, jako centrum inwentaryzacyjne i bibliograficzne dla całej Polski. Jest to również akcja konkurencyjna, gdyż centralny inwentarz zabytków zaczęło tworzyć Grono jeszcze za kierownictwa tegoż p. Antoniewicza”. — Natomiast prawdą jest, że ani gromadzenie centralnego inwentarza zabytków przedhistorycznych, ani sporządzanie zestawień bibliograficznych dla całej

Polski nigdy nie wchodziło w zakres działalności Muzeum im. Majewskiego.

W wyniku powyższych sprostowań w punktach 3 i 4, wszystkie, opierające się na powyżej wymienionych nieprawdziwych suppozycjach, ustosunkowania się tak do Muzeum Archeol. im. Er. Majewskiego T. N. W., jakoteż do jego dyrektora Wł. Antoniewicza, a wyrażone na str. 194—195 przez pp. R. Jakimowicza, L. Sawickiego, Z. Zakrzewskiego i J. Żurowskiego, należy uważać za pozbawione faktycznych podstaw.

5) Str. 196: „w sprawie treści IX tomu „Wiadomości Archeologicznych” pozwolimy sobie sprostować nieprawdziwie podane fakty, jak następuje:

a) w zestawionem przez sekretarza Prezydium P. G. K. Z. P. dr. R. Jakimowicza „Sprawozdaniu z VI Konferencji Konserwatorów Zabytków Przedhistorycznych”, wydrukowanem w zredagowanym przez Wł. Antoniewicza zesz. 1—2 t. IX. „Wiadomości Archeologicznych” na str. 127—131, zostały potraktowane bardzo pobieżnie w następującej wzmiance wygłoszone na tej konferencji ważne memorjały w sprawie reorganizacji Państwowego Grona Konserwatorów Zabytków Przedhistorycznych: (str. 129) „dr. Antoniewicz odczytuje uwagi w sprawie reorganizacji Grona, a konserwator DREWKO projekty opracowane przez kons.: DREWKĘ, KRUKOWSKIEGO, JAKIMOWICZA I SAWICKIEGO, dotyczące reorganizacji Grona”... Ponieważ obydwa memorjały uważałem za niezmiernie doniosłe dla koniecznej, a przewlekającej się reorganizacji Grona, postanowiłem je drukować jako artykuły dyskusyjne — nie oficjalne, ale o charakterze prywatnym — w zredagowanym przeze mnie t. IX „Wiadomości Archeologicznych”. Memorjał mój w streszczeniu p. t. „W sprawie organizacji prehistorji polskiej” wydrukowałem w zesz. 1—2 t. IX „Wiad. Arch.” (str. 99—112), przesuważając, z powodu wyczerpania kredytów w r. 1924 na wydawnictwa P. G. K. Z. P., drukowanie memorjału pp. DREWKI, KRUKOWSKIEGO, JAKIMOWICZA I SAWICKIEGO do zesz. 3—4 t. IX „Wiad. Arch.”, który miał wyjść najpóźniej w kwietniu 1925 r. Memorjał mój, wydrukowany w zesz. 1—2 t. IX „Wiad. Arch.”, został z przeważnej części nakładu wycięty, a memorjału zbiorowego konserwatorów nie pomieścił, — po wycofaniu się mojem z red. „Wiad. Arch.” z powodu bezprzykładnej konfiskaty rzeczonoego artykułu, — mój następca w redaktorstwie tego pisma w zesz. 3—4 t. IX „Wiad. Arch.”.

Nadmienić też muszę, że drukując memorjał mój jako artykuł prywatny, poza „Działem Urzędowym”, nie uchyliłem się od życzenia Ministerstwa W. R. i O. P., wyrażonego w piśmie do mnie z dn. 30 maja 1924 r. (nr. 3724—IV/24) w ustępie: „jednocześnie Ministerstwo powierza Panu Profesorowi redakcję czasopisma „Wiadomości Archeologiczne” aż do odwołania, z zastrzeżeniem aprobaty przez Ministerstwo przed oddaniem do druku każdorazowo treści działu urzędowego”. Życzeniu Ministerstwa stało się zadość tak, jak w stosunku do zredagowanych przeze mnie t. V—VIII (za l. 1920—1923), tak samo w stosunku do t. IX „Wiadomości Archeologicznych” (za r. 1924).

6) Str. 203, ad VIII/2: nie jest prawdą, że w lutym 1925 r. nastąpił ponowny zalew lokalu pod nieobecność kierownika Muzeum im. Ma-

jewskiego. — Natomiast prawdą jest, że dwie szafy, na które przesączyla się woda deszczowa przez nieszczelny dach oraz przez sklepienie sali pocerkiewnej Pałacu Staszica, stanowiącej wówczas nieprzebudowany jeszcze lokal muzealny, zostały na moje polecenie przesunięte na suche miejsce jeszcze przed listem p. Kierownika P. G. K. Z. P., wystosowanym w tej sprawie, z ominięciem Dyrekcji Muzeum, do Pana Sekretarza Generalnego Towarzystwa Naukowego Warszawskiego.

7) Str. 212 ad X: opinia o chęci „położenia kresu zniszczeniu, jakiego doznawały zbiory Majewskiego w przeciągu 6 zim w nieopalanym lokalu”, jest bez wątpienia conajmniej wielce przesadzona.

Lwów, w listopadzie, 1933.

Dr. Wł. Antoniewicz
prof. arch. przedh. Uniw. Warsz.,
dyrektor Muzeum Arch. im. E. Majewskiego T. N. W.

REGULAMIN MUZEUM ARCHEOLOGICZNEGO IM. ERAZMA MAJEWSKIEGO TOWARZYSTWA NAUKOWEGO WARSZAWSKIEGO.

1) Muzeum jest otwarte dla publiczności w dniach: środy, piątki i niedziele od godz. 10-ej do godz. 14-ej. W pierwszy Dzień Bożego Narodzenia, na Nowy Rok, w pierwszy dzień Święta Wielkanocy i Zielonych Świątek Muzeum jest zamknięte.

2) Muzeum jest instytucją naukową i oświatową. Z uwagi na ten charakter należy zachować w Muzeum spokój i powagę.

3) Uprasza się o niedotykanie przedmiotów, nie opieranie się o gabloty, szafy i ściany. Za uszkodzenie przedmiotów muzealnych pobiera się odszkodowanie pieniężne w wysokości ustalonej przez Dyrekcję.

4) Zwiedzający Muzeum winni stosować się do zarządzeń funkcjonarjuszów Muzeum.

5) Uprasza się o niepalenie i nieśmiecenie w Muzeum.

6) Wykonywanie rysunków i zdjęć fotograficznych oraz opracowywanie zabytków w Muzeum wymaga pisemnego pozwolenia Dyrekcji. Klisze fotograficzne i kopje rysunków przechodzą na własność Muzeum. W publikacjach okazów muzealnych należy podawać Muzeum, jako źródło materiałów naukowych.

7) Każdy zwiedzający Muzeum winien wpisać swe nazwisko, zawód i adres w księdze frekwencji, wyłożonej u wejścia do Muzeum.

8) Wszelkie zażalenia, prośby i uwagi o urządzeniu zbiorów muzealnych należy wnosić do specjalnej księgi, przechowywanej w kasie, do wiadomości Dyrekcji Muzeum.

Zatwierdzone przez Zarząd T. N. W. dnia 23 stycznia 1933 r.